

Navedli smo nekatera njegova določila, danes hočemo svoje čitatelje obvestiti o tem, kaj novi pravilnik določa o šmarnici.

Po § 12 vinskega zakona je v načelu prepovedano puščati v promet, prodajati in kupovati vino od neposredno rodečih hibridov, bodisi čistega takega vina ali mešanega z vinom domače trte. Izjemoma se do konca leta 1931 dovoljuje promet in prodaja vina od samorodnic, toda pod pogojem, da se vedno doda označba »vino od šmarnice«, pri čemer je tako vino podvrženo vsem ostalim predpisom vinskega zakona. Označba vina od samorodnic mora biti jasna, tako da kupec ne more biti v zmoti, da se pod označbo krije vino od domače trte. Prepovedano je mešati mošt in vino od samorodnic z moštom in vinom od domačih vrst vinske trte ali vrenje mošta samorodnic na tropinah od domačih vrst vinske trte. Vinogradniki, ki imajo pomešano nasajene trte od samorodnic in od domačih vrst, smejo to grozdje predelati skupno, toda le pod pogojem, da ta mešanica nosi naziv »vino od šmarnice« ali slično. Sodí, v katerih se drži vino od samorodnic, morajo biti opremljeni z vidnim napisom v prednem smislu, prav tako računí, ceníki, rekla me itd. Vsak vinogradnik je dolžan, na zahtevo pristojnih organov predložiti prijavo o količini dobljenega vina od samorodnic in vsak, ki prodaja tako vino, mora voditi točen pregled o tem, komu je prodal to vino in koliko. Gostilne, kavarne in druge točilnice morajo poleg zunanjega napisa imeti tudi napis s črnimi črkami v višini 10 cm na beli podlagi: »Tukaj se prodaja šmarnica ali samorodnica.« Veletrgovci, ki prodajajo vino od samorodnic, morajo imeti enak napis s črkami, ki so najmanj 20 cm visoke. Od 1. januarja 1932 je prepovedano stavljeni v promet, kupovati ali prodajati vina od samorodnic tudi z označbo. Kdor se proti temu zagreši, bo kaznovan po zakonu, vrhu tega pa se mu zapleni, denaturira in na korist drž. kmetijs-

kega fonda proda dotično vino. Ako kmetijski minister dovoli na podlagi zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva razmnoževanje gotove vrste samorodnic, se tako vino lahko tudi po letu 1931 stavi v promet, toda le z navedenimi omejitvami.

\*

## Kako naj spravimo sadje in grozdje na trg.

Marsikateremu spodnještajerskemu sadjarju ali vinogradniku ni to vprašanje do danes povzročalo nikakršnih skrbi, čeprav je cena, katero je voljan plačati konsument sadja, v veliki meri odvisna od tega, v kakem stanju se nahaja na trg prineseno sadje. Zelo redko leže sadovnjaki in vinogradi v bližini vozne poti ali ceste, tako da se večkrat poraja vprašanje, kako naj spravi producent najbolj varno in pravočasno za prodajo namenjene pridelke na trg.

V takem slučaju je pri nas v navadi najtežji in najzamudnejši način: prenašanje. Može in žene nosijo pridelke v košarah in kar na glavi na trg. Zelo redki so slučaji, da napreže kmet konje in voz in zapelje blago na trg, večkrat se mu tudi ne zdi vredno, da to stori, radi male količine blaga. V času, ko kmetje prodajajo svoje pridelke in morajo po cele vozove postaviti na najbližnjo postajo, poskoči cena prevozu zelo visoko, kajti le dobro stoječi kmetje imajo vsa potrebna sredstva za prevoz.

Iz vseh teh momentov nastaja vprašanje, kako in na kak način bi se z najmanjšimi stroški temu odpomoglo.

Na južnem Tirolskem in Goriškem, v pokrajinah, kjer žive od sadjarstva, je tovarna živina popolnoma navaden pojav na vsakem trgu. Osel ali mula popolnoma nadomestujeta voz, ki je v teh deželah ponekod neprimeren radi neprilavnega kraja. V podobnih razmerah in podobnem terenu živimo tudi mi. Ozrmo se n. pr. v okolico Maribora. Poti, ki se odcepljajo od glav-

nih cest, so za vozove in za zelo občutljivo blago, kot so n. pr. jabolka, zelo neprimerne, pač pa uporabljive za tovarno žival. Košare in zaboječki, obesheni na obeh straneh sedla za nošnjo, mnogo manj trpe pri prevozu. Tovorni živini pa tudi lahko mnogo več naložimo, kakor pa pešču. Odrasel človek zamore nositi na večje razdalje le 20—30 kg tovora, živali pa lahko naložimo na vsako stran sedla po 100 kg in še več.

Uvajanje tovarnih živali v naša gospodarstva bi vedlo k izboljšanju prometa in k razširjenju stalne tovarne živine, ki bi služila tudi drugim gospodarskim koristim. Tovorna živina, ki je v rabi na Balkanu in po drugih deželah, ne slavi samo po svoji delavni sposobnosti, ampak tudi po svoji skromnosti v hrani in negi.

Ideja uvedbe osla in mule kot tovarno žival v naša gospodarstva zasluži veliko več zanimanja od strani neimovitih interesentov. Potrebno je, da se ta misel uresniči in da jo širijo oblasti same!

A. L.

## Cene in sejmska poročila.

**Mariborski svinjski sejm dne 22. avgusta.** Pripeljanih je bilo 364 svinj. Cene so bile: 5—6 tednov stari 85—125 Din, 7—9 tednov 180—250 Din, 3—4 mesece 300—350 Din, 5—7 mesecev 450—500 Din, 8—10 mesecev 650—850 D, 1 leto stari 900—1100 Din, 1 kg žive teže 11—13 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodanih je bilo 216 komadov.

**Mariborski trg.** Na mariborski trg v soboto, dne 23. avgusta so pripeljali špeharji na 29 vozov 56 komadov zaklanih svinj, kmetje 33 voz krompirja, 17 čebule in dva zelja, 18 sena, 8 otave in 12 slame. Meso so prodajali po 15 do 28, špeh 17 do 24, krompir 0.75 do 1.75, čebula 1.50 do 3, seno 60 do 75, otava 60 do 70, slama 45 do 50. Pšenica 2 do 2.50, rž 1.50, ječmen 1.50 do 1.75, oves 1.25 do 1.50, kuruza 2, ajda 2.50, proso 2.50, fižol 2 do 2.50, grah 8. Kokoš 30 do 45, piščanci 25 do 70, rača 20 do 30, gos 35 do 60, puran 50 do 70 Din. Česen 16, gobe 2.50 do 3, jabolka 2.50 do 6, hruške 6 do 14, slive 4 do 6, breskve 8 do 14, grozdje 6 do 14, mleko 2 do 2.25, smetana 12 do 14, surovo maslo 32 do 36, jajca 0.85 do 1.25, med 15 do 18 Din.

»Molči, malopridnež, sedaj dobiš plačilo,« se zadere Krpan ter sune Ribla pod rebra, ker se je hotel izvití čuvajem.

Mestni pisar je vzel pisma v roke, jih hlastno prelistal ter bral sedaj na tem, zdaj na drugem mestu. Obraz mu je postajal vedno bolj resen, nazadnje se prime za glavo ter vzdikne:

»Torej res, tu so dokazi, ki govorijo več kakor vse priče. Ha, Ribl, sedaj vem, da si govoril resnico.«

»Milostljivi gospod,« reče Ribl ves vznemirjen, »milosti prosim. Jaz nisem kriv. Res, našel sem pisma, in moja zasluga je, da niso prišla drugim v roke. Sto cekinov so mi obetali zanje, a jih nisem dal, ker sem hotel da pridejo v prave roke.«

»Hinavec, Judež! Torej si že barantal za plačilo izdajstva,« zagrmí nad njim pisar, »sedaj dobiš plačilo, kazni ne uideš.«

Ribl se zdrzne, a zopet dobi svoje duševno ravnotežje ter pravi predržno:

»Zaslужil sem plačilo v zlatih. Saj je doprinešen dokaz, katerega hočete imeti, gospod mestni pisar, da uničite tudi svojega sovražnika grofa Tatenbaha, mojega bivšega gospoda. Zato bi mi

morali biti hvaležni, ne pa, da mi pretíte ter me zaničujete.«

Jakob Koder položi križem roke, stopi bliže k Riblu, ga ostro pogleda, na to pa reče:

»Tako, ti se drzneš mi delati očitke! Zdaj si popolnoma odkril, kar si skrival v svoji črni duši. Zdaj ko si se vjel, hočeš svoje dejanje pokazati v takšni luči, da bi sam bil postavljen v svetlobo poštenjaka. Vendar si zapomni: osleparil si svojega gospoda, mene pa ne boš. Če si vedel za dejanja, ki so bila naperjena zoper našega presvitlega vladarja in našo domovino, si tudi sam so-kriv, ker tega nisi takoj povedal.«

»Čakal sem ugodne prilike,« odvrne Ribl vidno potr, ker je uvidel, da strogemu uradniku ni kos.

»Čakal si, da bi prejel Judeževo plačilo, ker si bil lakomen, pri tem pa nisi pomislil, da bi izročitev teh pisem v pristojne roke lahko prišla prepozno. Dobro si vedel, kaj je v pisemih: pogodba grofa Tatenbaha z grofom Zrinjskim, ves načrt, kako zavzamejo zarotniki Gradec, pogodba z brezvestnim grofom Thurnom. Ali ni bila tvoja dolžnost, vse to takoj naznaniti oblastim? Ker pa si kradel svojemu gospodu, si imel slabo vest;

Ste naročeni na list

# NEDELJA

## ?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangeli in razlago ter druge podučne verske članki, razen tega pa resničen dogodilja iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbi za deca.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Se danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.